PESTI FŐTEMPLOM

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

I évf. 9. szám ***Spirituális közösségi lap*** *2014. október*

Tartalom:

•Értékek helyett erények •Velencei álmok•Szűz Mária zsoltároskönyve •A hónap szentje •Karitász ügyelet újra•Ferenc pápa üzenete.

A teológia mint terápia

A hit legkedvesebb gyermeke

A keresztény házasság eszménye

Programjaink

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA
1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

„Értékek” helyett erények

Igen sok szó esik napjainkban az értékekről, akár a keresztény és nemzeti értékrendről, a tisztességről olyan emberek szájából is, akik jobb lenne, ha azt soha ki sem nyitnák. Zavarba ejtő, amikor nyilvánvaló a fogalom viszonylagossága: ki és mit tart „érték”-nek.

Liberális társadalmaink hanyatlásának egyik fő oka az, hogy már nem arra keresi a választ: a lélek miként igazítható a valósághoz, hanem hogy a valóság miként igazítható az ember kívánalmaihoz. Az első esetben a választ a tudásban, az önfegyelemben és az erényben találták meg. A második esetben viszont a varázslás és az alkalmazott tudomány, a technika a megoldás. Az előző nemzedékeknek még voltak elveik, mert meggyőződésük volt, hogy van abszolút valóság, aki maga az Isten. Problémájuk az volt, hogy nem az elveik szerint éltek. A mi problémánk pedig az, hogy már nincsenek is elveink, mert nem valljuk a valóság objektív voltát.

Az okosság, mint az igazságosság, mértékletesség és bátorság erényeinek foglalata (Honich Imre táblaképe)

A mai ember mindig tanul, de az igazság ismeretére nem jut el, mert nem hisz benne. Ezért nem teszi őt boldoggá bármely nagy tudása sem, amire szert tesz, s amire oly büszke. Jó, hogy gyermekeink tudják a számítógép használatát, rengeteg információ birtokában vannak, ám boldogoknak nem mondhatóak. Boldogulás vagy boldogság. Jobb lenne, ha a két nyelv használatának követelménye, az egyre több tudásanyag fölhalmozása helyett hittant tanulnának. Még csak nem is etikát, hiszen az a „helyes cselekvés módszere”, hanem mernék föltenni az igazán fontos kérdéseket: mivégre vagyunk a világon, ki az ember és ki az Isten?! Ám, ha egy összejövetelen erről mer valaki szólni, akkor hamarosan az üres falaknak beszél és megfagy körülötte a levegő. Ha arról tart eszmecserét, hogy imád a sünökkel játszani, vagy hogy palesztin terrorista lesz, akkor hamarosan lenyűgözött emberek sokasága veszi körül. A legfontosabb kérdéseket nem szabad föltenni a mai társadalmi környezetben, mert korunk embere inkább szeret elmerülni az illúziókban, mintsem merne szembenézni a valósággal. Abban az esetben ugyanis magát kellene megreformálnia, tisztáznia kellene, hogy ki ő. Ki a jó vagy rossz ember. Az viszont azzal a követelménnyel jár együtt, hogy tisztázzuk az erény és a bűn lényegét. Ezzel szemben még az etikaoktatás is csak a cselekvésre összpontosít, s nem a létre.

Az erkölcsnek azonban három nagy kérdése van. A szerzők (például C. S. Lewis) a hajóflotta képét használják. Először is a hajóknak el kell tudniuk kerülni az ütközéseket. Ez a társadalmi etika, s ezt tanítják is az iskolákban. Másodszor: kifogástalan állapotban kell lenniük, hogy elkerüljék a süllyedést. Ez már az erényektől és bűnöktől függ. Erről már nincsen szó. Harmadszor a legfontosabb, hogy a hajók ismerjék úti céljukat, az arra adott választ, vajon miért szálltak tengerre (az emberi élet végső céljának kérdése). Ezt a témát már fel sem szabad vetni, mert vallási kérdés, amely kellemetlen, hiszen követelményt támaszt. Igazolná, hogy van tévedés, hogy emberek tévedésben élnek. Ez azonban tilos, „ítélkezés” lenne mások véleménye felett, az pedig „kirekesztő”.

A mai „értéktisztázás” eszmei légkörében egyetlen feltétlen érték van, az, hogy nincs abszolút érték. Az értékek mindenki számára elérhetők, és egyéni vagy társadalmi ízlés függvényei. Senkinek sincs joga másokat tanítani, mert az értékek az „én” értékeim, vagy a „te” értékeid, de soha nem igaz értékek. Röviden az értékek nem tények, hanem érzések. Némelyek bevallják, hogy ez a gondolatmenet egyfajta társadalmi forradalom a szülők tekintélye ellen, akiknek értékeit elnyomónak és regresszívnek állítják be, olyanoknak, amelyek nem alkalmasak a társadalmi változás előkészítésére. Ám az erények és a bűnök nélküli etika fából vaskarika. Persze „egy olyan korban, amelyben ’bármi elmegy’ az erény már forradalmi dolognak számít. A lázadás korában a tekintély radikális eszme. A megsemmisülés irányába tartó ’haladás’ korában a hagyomány a fehér lovon ülő herceg”. (Peter Kreeft: Vissza az erényhez)

Végül még egy összefüggés, amely megmagyarázza, hogy miért hivatkoznak erkölcstelen emberek, legyenek azok közszereplők, állandóan a „demokráciára”. A modern nyugati világban a jóról és a rosszról konszenzus dönt, közmegegyezés, nem isteni kinyilatkoztatás. Bizonyos köröknek a demokrácia lett a vallásuk: „a nép szava Isten szava”. Azt pedig, hogy a nép mit valljon, mondjon, azt ők diktálják.

Mi tehát maradjunk meg inkább a természetfeletti erényeknél: a hitnél, reménynél és a szeretetnél, amelyeket Isten oltott a lelkünkbe, s amelyek boldogságunk valódi forrásai!

Zoltán atya

Velencei álmok

2014-ben is megrendeztük az immár hagyományos zarándoklatunkat Itália földjére. A szervezés Egyházközségünk és a Belváros-Lipótváros Önkormányzata együttműködésével valósult meg, s célja Szent Gellért szülőföldjének és jelenlegi nyughelyének fölkeresése volt.

Buszunk, melyet az Önkormányzat bocsátott rendelkezésünkre, hazafelé ugyan cserbenhagyott bennünket – 6 órát kellett várakoznunk egy parkolóban, hogy a hibát kijavítsák – évről-évre egyre inkább a zarándokok barátságos közösségének úti eszköze. Szállásadónk törzsvendégeiként kényeztet bennünket, s a vaporettó-út varázslatos reggel a Szent Márk térig, délután pedig haza a szálláshelyre. Természetesen, a mindennapi szentmise alkotja zarándokutunk gerincét a San Giorgio-szigeten a bencés kolostorban, a Szent Márk Székesegyház altemplomában Szent Márk sírja alatt, majd Muranoban a San Donato Templomban, a X-XI. századi csodálatos bazilika Szent Gellért-

kegyoltára mellett. Kimondhatatlan lelki élmény és a kegyelmek forrása a közös imádság e megszentelt helyeken.

Különösen megdobogtatta szívünket a San Donato Templom egy munkatársa, aki megismételve tavalyi ajánlatát, idén már határozottan kínálta a lehetőséget, hogy Szent Gellért földi maradványait vigyük Budapestre, hiszen ott van a legjobb helyen. Ő nem Muranohoz kötődik, hanem Pannónia földjéhez, melyért a vérét is ontotta. Komolyan véve a beszédét hazaérkezésünk másnapján fölvettem a kapcsolatot Dr. Erdő Péter bíboros atyával is (pedig Rómában tartózkodik a püspöki szinóduson) az ügy érdekében. Mivel most gondoljuk újra Belvárosi Főplébánia Templomunk belső tereit, berendezését az ásatások kapcsán, különösen aktuálisnak tűnt a gyors cselekvés. Tán Rómában a Velencei

pátriárkával folytatott beszélgetésben, a szinódusi ülések között föl is vetődhet a téma a főpásztorok között. Álom!

S valóban, annak is bizonyult, csak nem úgy, ahogy mi szerettük volna. A muranoi plébánossal folytatott levelezés folyamán meglehetősen kurtán közölték velünk, hogy az akció nem esedékes és a plébános atya nagyon is tiszteli Szent Gellértet. Hidegzuhanyként hatott ránk a hír.

Természetesen mi merünk álmodni, aki ugyanis nem mer, az nem nyer. Eltökéltem tehát magamban, hogy jövőre is megrendezzük az őszi, velencei zarándoklatunkat, s addig járunk Muránoba, míg vágyaink beteljesednek.

Zoltán atya

Szűz Mária zsoltároskönyve

A buzgó katolikusok egyik legkedvesebb és legelterjedtebb imaformája a szent rózsafüzér, melynek október folyamán való közös és ünnepélyes végzését XIII Leó pápa rendelte el a XIX. század végén. Ez a pápa, aki 13 enciklikát szentelt a rózsafüzérnek, ebben az ájtatossági formában a lelki harc egyedülállóan hatékony formáját látta azokban az időkben, amelyek különösen nagy megpróbáltatásokat hoztak az Egyház számára.

Bár a rózsafüzér kialakulását a köztudat Szt. Domonkosra vezeti vissza, gyökerei valóban sokkal messzebbre érnek. Már a IV. századi remeték között is szokásban volt, hogy napközben sokszor ismételt fohászaikat kavicsokkal számlálták. Ezeket a kavicsokat csakhamar füzérre fűzték és ujjaik között pergették. A keresztes háborúk idején ilyen füzérek nyugatra is eljutottak és eredetileg a Miatyánkokat számlálták rajtuk. Ugyanis számos kolostorban szokásban volt, hogy az írástudatlan, és így zsolozsmázni sem tudó laikus testvérek a zsoltárok helyett meghatározott számú Miatyánkot mondtak. Ez a XII század táján volt, a gótika korában, amely nagyon szerette az építészetben a díszek, a lelkiségben az imák sokszorozását. A Miatyánk mellett, vagy a helyett pedig az Üdvözlégyet kezdik ismételgetni. Ez a biblikus eredetű ima, amely az üdvösség jó hírének első szavait tartalmazza, már a keresztes háborúk előtt közkedvelté lett, hiszen ismerték mint Mária kis zsolozsmájának egyik antifónáját és számos Mária ünnep miséjének felajánlási énekét. Különösen nagy terjesztője a mézajkú doktor, Clairvaux-i Szent Bernát lett, de több híres szerzetes is naponta elmondta a 150 vagy 50 Üdvözlégyet, mintegy rózsakoszorút fonva a Szűzanya feje köré. A 150-es szám a 150 zsoltárt idézte, így az egész ájtatosságot elnevezték Szűz Máris zsoltároskönyvének. Az Üdvözlégyeket tízes csoportokba osztották és a XV században Kalkari Henrik javaslatára Miatyánkkal választották el a tizedeket.

Még hátra volt azonban egy lényegi mozzanat. A végtelen imafolyam könnyen válhat gépiessé, lélektelenné, ezért a XV század elején egy német karthauzi, Dominicus Pruthenus kezdte ajánlani az elmélkedést Jézus és Mária életének egy - egy mozzanatáról az imádság végzése közben. A „titkok” eleinte nagyon változatosak voltak. Volt, ahol mind a 150 Üdvözlégyre külön titkokat ajánlottak. A ma ismerős 15 eredeti titok megfogalmazása (a világosságos rózsafüzér titkait csak 2002-ben vezette be II János Pál pápa) Alain de la Roche domonkos szerzetes nevéhez fűződik. Tőle származik az a legenda is, hogy a rózsafüzért személyesen Szűz Mária adta Szt. Domonkosnak, hogy segítségével hatékonyabban küzdjön az eretnek tanítások ellen és evangelizálja az egyszerű tanulatlan népet, hiszen a titkok tartalmazzák az egész üdvtörténet és a katolikus hit rövid foglalatát. Ugyancsak de la Roche szervezte meg az első rózsafüzér-társulatokat is, az imamód terjesztésére. Ezek késői utóda a modern rózsafüzér társulat, melyben 15 (ill. ma már 20) személy naponta elvégez egy-egy tizedet, így az egész „bokor” naponta elmondja a teljes szentolvasót. Ezt az ún. Élő rózsafüzér társulatot a XIX században alapította Lyonban Marie Jaricot.

A szent rózsafüzér a későbbi századokban egész napjainkig számos csodás megszabadulásnak, imameghallgatásnak eszköze volt. A leghíresebb az 1572 október 7-én történt lepantói tengeri csata, ahol a keresztény hadak sorsfordító győzelmet arattak a török flotta fölött. Ennek emlékét őrzi a Rózsafüzér Királynéjának ünnepe október 7-én. De a rózsafüzér ereje mutatkozott meg 1683 szeptember 12-én és 1686 szeptember 2-án is, amikor Bécs illetve Buda felszabadult a török uralom alól. Nem csoda, hogy a modern korban, amikor a szekularizmus és az újpogányság gyökereiben veszélyeztetik a kereszténységet egykori bölcsőjében, mind a lourdesi és a fatimai Mária jelenések, mind az egyházi tanítóhivatal megnyilatkozásai ismételten felhívják figyelmünket a rózsafüzér-ima fontosságára. A bűnösök megtérése, a hazug tanok leleplezése, a gonoszlélek támadásainak leverése a sárkánytipró Asszony műve lesz, aki a rózsafüzér egyszerű eszközét adta a kicsinyeknek, hogy az egyszerű hívek alázatos imája megszégyenítse a kevélyeket és elhozza Isten Országának diadalát.

P. Kovács Ervin Gellért OPraem

A hónap szentje: Assisi Szent Ferenc

Szent Ferenc személyével kapcsolatban évszázadok távolából is, különös titokkal, rejtéllyel szembesülünk. Amikor valakit jellemzünk, akkor arról írunk, vagy beszélünk, hogy valójában ki ő. Általában meg is tudjuk ezt tenni, ha nem is maradéktalanul (mert maradéktalanul egyetlen személyt sem jellemezhetünk) nagy szentekkel kapcsolatban is. El tudjuk mondani, ki volt Aquinói Szent Tamás vagy Avilai Szent Teréz, de hogy ki volt Assisi Szent Ferenc, azt alig lehet szavakkal kifejezni, mert őt nem lehet „meghatározni", legfeljebb sejteni lehet valamit titkából. Benne a szentség, az Istenhez rendeltség, a kereszténység történetében páratlanul, rabul ejtő módon jelent meg, és amely az időbeli távolság növekedésével megmagyarázhatatlan módon egyre jobban ragyog. Lehetetlen az un. modern kereszténység kereteibe beilleszteni őt. Saját titkáról azért kellett rejtélyesen szólnia, mert másképpen ő maga sem beszélhetett róla. Az a titok, amit magában hordozott, ugyanis magának „az embernek" a titka, amelynek végső alapja, oka maga Krisztus. Valójában az ő titka – bár, természetesen ő nem második Krisztus – mégis, maga Krisztus, mert az ő titkát élte, „kapta" meg a történelemben egyedülálló módon. Kapcsolata Jézussal őt magát Krisztus-szimbólummá tette, vagyis a legnagyobb Krisztus-hasonlóságban részesült. Szent Ferenc megújította a Krisztus életéről alkotott, a keresztről is elsősorban és szinte kizárólagosan csak uralkodó Krisztus-képet azzal, ahogyan Krisztus földi életét saját életében élte, ahogy az ő élete Krisztus életévé alakult. Krisztus Ferenc számára is a páli levelekből felragyogó megdicsőült Úr volt, de mégis, ő mindenekfelett az evangélium Jézusát tartotta szem előtt. Ennek igen messzeható következményi voltak és vannak, ugyanis ez az eredeti Krisztus-kapcsolat „újra-életrekeltése", amely akkor is, most is feledésbe merülhet, ha Szent Pál szavait egyoldalúan értelmezzük: *„Ha Krisztust azelőtt emberileg ismertük is, most már nem úgy ismerjük"(*2Kor 5,16). A Megváltó ugyanis, nemcsak a megdicsőült, hanem a megalázott Úr. Ferencben megvalósult az, ami az évszázadok során alig mutatkozott és mutatkozik meg: az evangéliumi Jézus élővé válik.

Mindenható, fölséges és jóságos Úr
Tiéd a dicséret, dicsőség és imádás és minden áldás. Mindez egyedül Téged illet, Fölség. És nem méltó az ember, hogy nevedet kimondja.
Áldott légy, Uram, és minden alkotásod. Legfőképpen Urunk Bátyánk, a Nap,
Aki a nappalt adja és ránk deríti a Te világosságodat.
És szép ő és sugárzó nagy ragyogással ékes: A Te képed, Fölséges.
Áldott légy, Uram, Hold nénénkért, És minden csillagaiért az égnek. Őket az égen alkotta kezed fényesnek, drága szépnek.
Áldott légy, Uram, Szél öcsénkért, levegőért, felhőért, minden jó és rút időért, kik által élteted minden Te alkotásod.
Áldott légy, Uram, Víz húgunkért. Oly nagyon hasznos ő, oly drága, tiszta és alázatos.
Áldott légy, Uram, Tűz bátyánkért. Vele gyújtasz világot éjszakán. És szép ő és erős, hatalmas és vidám.
Áldott légy, Uram, Föld-anya-nénénkért, Ki minket hord és enni ad, és mindennémű gyümölcsöt terem, füveket és színes virágokat.
Áldott légy, Uram, minden emberért, Ki szerelmedért másnak megbocsát, és aki tűr gyötrelmet, nyavalyát. Boldogok, kik tűrnek békességgel, mert Tőled nyernek majd, Fölséges, koronát.
Áldott légy, Uram, a testi halálért, a mi testvérünkért, akitől élő ember el nem futhat. Akik halálos bűnben halnak meg, jaj azoknak! És boldogok, kik magukat megadták Te szent akaratodnak. A másik halál nem fog fájni azoknak.
Dicsérjétek az Urat és áldjátok, és mondjatok hálát neki. És nagy alázatosan szolgáljátok.

(Szent Ferenc: Naphimnusz Sík Sándor ford.)

Innen érthetők életének eseményei. Eleinte bolondnak nézték, majd rövidesen sokan követték, sőt „ment utána a világ". Eredetisége és hite ellenállhatatlanul vonzotta, s ugyanakkor szinte megrettentette az embereket. Misztikus kapcsolata Krisztussal először is arra indította, hogy bűnbánatot tartson és „„irgalmasságot cselekedjen", mégpedig egyszerre. Ennek eredménye, hogy a keserűség édességre változott a lelkében, és ez úgy mutatkozott meg, hogy a bélpoklosokkal szemben érzett undora az ellenkezőjére fordult.

Nem lenne helyes ezeket az eseményeket egyoldalúan értelmezni. Egyoldalúság az, ha úgy fogjuk fel a történéseket, hogy a misztikus elragadtatás következményeként az Úr a keserűséget édességé változtatta, mint ahogy az is, hogy a természetes, ösztönös emberi reakció feletti győzelmet jutalmazta meg. Mindez a 12-13 sz. történelmi-társadalmi kulturális kereteiben, annak sajátosságaiban valósult meg. A gazdag posztókereskedő fia kora aranyifjai között is kitűnt a hiúság hajszolásában.

Ahogy tipikusan szenvedélyes olasz lelki alka-

tából, úgy pszichológai karakteréből sem lehet életének tetteit, magát az életét levezetni. Lehet, hogy voltak olyan mozzanatai megtérésének, amelyekről nem szól a krónika. A francia Provence-szal való nem eléggé bizonyított kapcsolata, vagy a valdensek feltételezett természetes hatása, semmit nem változtat a kereszténység történetében megjelent egyetlenségének tényén, az életében bekövetkezett természetfeletti esemény valóságán, hiszen a természetfeletti kegyelem azért „természet-feletti", mert a természetre épül, azt emeli fel a természetfeletti tartományba.

Mindez Ferencben egymásnak ellentmondó tulajdonságok saját magában történő egyesítésében is megjelent: rideg szigorban megnyilvánuló legnagyobb szeretettel átölelő jóságos gyöngédségben, a középkori életszemléletben elképzelhetetlenül forradalmi módon történő fellépésben, ellenállhatatlan vonzerőben, amelyet a vele szemben érzett borzadás és megütközés kísért. Lényéből az sugárzott, mintha ő lenne a másik világból érkező új ember. Dante szerint: „itt új nap született a világ számára".

Assisi Szentje a középkor Krisztus-szimbóluma volt, akit nem lehet semmiféle sémába besorolni. Ki lehet mondani Szent Ferenc Krisztussal való rokonságát. Élete Jézus életévé alakult át, ezért van olyan hamisítatlan fénye, amely egyszerre vakít és éleslátóvá tesz, borzongat és simogat, nyugtalanít és megnyugtat, békességet ad és szeretettel tölt el.

BL

Karitász ügyelet újra

Segítő munkánk hatékonyságát fogja javítani a novemberben újra elinduló ügyeleti rendszer. Hétfőnként 14-16 óra között várjuk majd a testvéreket, rászorulókat személyes elérhetőséget biztosítva a Teréz Anya Termünkben.

Munkatársaink így, adott esetben rögtön segíteni tudnak, információkkal, a készletünk szerint ruhával és tartós élelmiszer csomaggal és főleg azzal, hogy együtt tudunk gondolkodni egy-egy probléma megoldásában. Szeretnénk, hogy a karitász ügyeletünk egy kis „béke szigete" lenne a hozzánk érkezőknek, ahol egy csésze tea mellett, nyugalomban lehet beszélgetni ügyes-bajos dolgainkról.

Egyértelmű tapasztalatunk, hogy a közös gondolkodás, a kapcsolatok a különböző önkormányzati, karitatív és más civil szervezetekhez, jelentősen megnöveli annak az esélyét, hogy a hozzánk betérő, nehézségekkel küzdő testvéreink, felebarátaink helyzete jobbra forduljon. Sokszor már maga a meghallgatás, az „odahallgatás", a személyes figyelem és szolidaritás is sokat segít, az együtt gondolkodásból pedig sok kreatív ötlet, gondolat születik, megoldási alternatívák alakulnak ki.

Ahogy azt korábban már írtuk, kapcsolatban állunk az Egyházmegyei Karitász Központtal, más segélyszervezetekkel, a Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzatának Népjóléti Osztályával, a Szociálpolitikai és Egészségügyi Csoporttal, az Egyesített Szociális Intézménnyel, a Családsegítő és Gyermekvédelmi Szolgálattal, a kerületi Vöröskereszttel és más civil szervezetekkel. A kollektív tudást és ismeretséget kamatoztatva és személyes közreműködésünkkel segítünk megtalálni az optimális kiutat az élet zsákutcáiból.

Várjuk tehát a rendszeres programjainkon kívül mindazok jelentkezését az ügyeleti időpontokban,akik úgy gondolják, hogy tudunk segíteni. Mi azt ígérjük, azt vállaljuk, hogy mindenkit meghallgatunk, és megpróbálunk segíteni.

Csorba Gábor állandó diákónus

Karitász Ügyelet 2014. november 3-tól hétfőnként 14-16 óra között. TERÉZ ANYA TEREM Bp. V. ker. Apáczai Csere János u. 5. hátsó lépcsőház, I. em. '35'-ös kapucsengő.

Telefon (csak ügyeleti időben): 06-30-710-9074

A Pesti Főtemplom megjelent számai a plébánia honlapjáról letölthetők
www.belvarosiplebania.hu/pesti főtemplom

Ferenc pápa üzenete a missziós világnapra

Napjainkban még rengeteg olyan ember él a Földön, aki nem ismeri Jézus Krisztust. […] A Missziós Világnap olyan kiemelt időpont, amikor a különféle földrészek hívei imával és a szolidaritás konkrét gesztusaival támogatják a fiatal helyi egyházakat a missziós területeken. Ez a kegyelem és öröm ünneplésének napja. A kegyelemé, hiszen a Szentlélek, akit az Atya küld el, bölcsességet és erőt ad azoknak, akik engedelmeskednek tevékenységének. Az örömé, mivel Jézus Krisztus, az Atya Fia, akit azért küldött, hogy evangelizálja a világot, támogatja és segíti missziós munkánkat. Éppen Jézus és misszionárius tanítványai örömével kapcsolatban szeretnék megosztani Veletek egy szentírási képet, amelyet Lukács evangéliumában találunk (vö. 10,21-23).

1. […]Az isteni Mester ezt mondja nekik: „'De mégse annak örüljetek, hogy a gonosz lelkek engedelmeskednek nektek, inkább annak örüljetek, hogy nevetek föl van írva a mennyben.' Abban az órában Jézus kitörő örömmel dicsőítette az Istent a Szentlélekben, ezekkel a szavakkal: 'Dicsőítelek, Atyám, […]' Majd külön a tanítványokhoz fordult, és így szólt: 'Boldog a szem, amely látja, amit ti láttok'." (Lk 10,20-21.23).

[…]Jézus azt akarta, hogy tanítványai részt vegyenek örömében, amely más volt és magasabb rendű, mint amit ők maguk megtapasztaltak.

2. A tanítványok *nagy örömmel* teltek el, fellelkesültek tőle, hogy képesek megszabadítani az embereket a gonosz lélektől. Jézus ugyanakkor arra figyelmezteti őket, hogy ne a kapott hatalomnak örüljenek, hanem a kapott szeretetnek: „annak, hogy nevetek föl van írva a mennyben" (Lk 10,20). […]

3. „Igen, Atyám, így tetszett neked [jóságodban]" (vö. Lk 10,21). Jézus kifejezését a *bensőséges örömére* való hivatkozással tudjuk megérteni, ahol a jóság az Atyának az emberekre vonatkozó üdvözítő és jóságos tervére vonatkozik. Ennek az isteni jóságnak az összefüggésében örvendezett Jézus, mivel az Atya úgy határozott, hogy ugyanazzal a szeretettel szereti az embereket, mint amellyel a Fia felé fordul. […]

Az Atya az öröm forrása, a Fiú a megnyilvánulása, a Lélek pedig az éltetője. Rögtön azután, hogy dicsőítette Atyját, ahogy Máté evangélista elbeszéli, Jézus erre hív fel bennünket: „Gyertek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok, s akik terhet hordoztok – én megkönnyítlek titeket. Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű, s megtaláljátok lelketek nyugalmát. Az én igám édes, és az én terhem könnyű" (Mt 11,28-30). „Az evangélium öröme betölti azok szívét és egész életét, akik találkoznak Jézussal. Akik engedik, hogy üdvözítse őket, azok megszabadulnak a bűntől, a szomorúságtól, a belső ürességtől és az elszigetelődéstől. Jézus Krisztussal mindig megszületik és újjászületik az öröm" (*Evangelii gaudium* apostoli buzdítás, 1). […]

4. „A mai világnak – a maga sokféle és nyomasztó fogyasztói kínálatával – nagy veszedelme az egyénközpontú szomorúság, mely a kényelmes és kapzsi szívből, a felszínes élvezetek beteges kereséséből, az elszigetelt lelkiismeretből fakad" (*Evangelii gaudium* apostoli buzdítás, 2). Éppen ezért az emberiségnek nagy szüksége van rá, hogy merítsen a Krisztus által elhozott üdvösségből. Azok válnak tanítvánnyá, akik engedik magukat egyre jobban megragadni Jézus szeretetétől, […]

A püspököknek, mint az igehirdetés első számú felelőseinek az a feladata, hogy segítsék a helyi egyház egységét a missziós elköteleződésben. […]

Sok régióban alacsony a hivatások száma a papságra és a megszentelt életre. Ez nem egyszer annak a következménye, hogy a közösségekben nincsen meg a sodró apostoli buzgóság, kicsi a lelkesedésük és nem jelentenek vonzerőt. Imánkkal forduljunk Szűz Máriához, aki az alázatos és örömteli evangelizáció mintaképe, hogy az Egyház sokak számára otthonná váljék, édesanyává minden nép számára és lehetővé tegye egy új világ megszületését. […]

Nem szabad elfelejtenünk a laikus missziós hivatásokat sem. Mára megnőtt az Egyházban a világi hívek önazonosságának és küldetésének tudatossága, s annak ismerete is, hogy feladatuk egyre nagyobb részt vállalni az Evangélium terjesztésében. Éppen ezért fontos az ő megfelelő képzésük, a hatékony apostoli munka érdekében.

5. „Isten a jókedvű adakozót szereti" (2Kor 9,7). A Missziós Világnap arra is alkalmat teremt, hogy újra felszítsuk magunkban a vágyat és újra átérezzük az erkölcsi kötelességet az örömteli részvételre az *ad gentes* misszióban. […]

Kedves Testvérek!

Hívlak benneteket, hogy merüljetek el az Evangélium örömében és tápláljátok a szeretetet, amely képes megvilágítani hivatásotokat és küldetéseteket. […]

Imánkkal forduljunk Szűz Máriához, aki az alázatos és örömteli evangelizáció mintaképe, hogy az Egyház sokak számára otthonná váljék, édesanyává minden nép számára és lehetővé tegye egy új világ megszületését.

Vatikán, 2014. június 8., Pünkösd ünnepén

Ferenc pápa

A hit legkedvesebb gyermeke

Goethe a hit legkedvesebb gyermekének nevezte a csodát, és nem tartotta elég meggyőzőnek azt, hogy a katolikus apologetikai érvelés elsősorban a csodákra épül. A keresztény kultúra talán legnagyobb „pogány” szellemóriásának megállapításához ma hozzátehetjük, hogy ez a gyermek problémás gyermekké vált. Talán egyik oka lehet ez annak, hogy a hívők elbizonytalanodnak, számuk egyre fogy, ill. „a maguk módján” hisznek, és nem azért, mert a hitéletük útján a serdülő szakaszba jutottak, hanem mert éppen azt gondolják, hogy azon már túl vannak.

A mai embert a kritikai szemlélet, a biztos, mindig rendelkezésre álló tudás vágya jellemzi. Korunkban azok a szempontok állnak előtérben, melyek a valóság általános, mindig érvényes törvényszerűségeiből kiindulva, azok ismerete által biztosítani látszanak az ember uralmát a világ, sőt saját maga felett. Ma az ember a csoda szóval a saját teljesítményeit jellemzi, vagy éppen a természeti törvényszerűségek rendjében vél felfedezni csodát. És ez már egy árulkodó körülmény is a csodafogalom értelmezésével kapcsolatban.

A hagyományos felfogás a csodát olyan érzékszervekkel felfogható eseménynek tekinti, amely túllép a természetes lehetőségeken és az a szerepe, hogy a természetes ok-okozati törvényszerűséget „megkerülve, vagy „átlépve” a szóbeli kinyilatkoztatást alátámassza. Ez az ún. apologetikus csodafelfogás, amely nyilvánvalóan szemben áll az újkori természettudományos gondolkodással, amelyben az anyagi determináció és kauzalitás hézagtalanul illeszkedik egymáshoz, hiszen ez a tudomány alapja, mondhatjuk, a tudomány „dogmája”. Ha azonban a csodafogalmat a tudománnyal szembeállítva határozzuk meg, akkor akkor azzal szembesülünk, hogy éppen a természettudomány az, amely bebizonyítja saját magáról (Gödel-elv), hogy nemcsak, hogy nem ismerünk minden természeti törvényt, hanem nem is ismerhetünk, tehát nem állhat fenn annak a lehetősége, hogy az összes természeti törvény ismeretében kijelenthetnénk egy eseményről, hogy közvetlenül isteni beavatkozás eredményéről van szó. Tehát a csodának a tudományból, ill. a természeti törvényekből visszafelé történő negatív meghatározása odavezet, hogy a csoda-fogalom kiürül.

Teológiai szempontból vizsgálva ezt a csodafogalmat, ismét nehézségekbe, sőt komoly problémába, ütközünk. Ugyanis, ez a fogalom beilleszti Istent az oksági rendszerbe, Őt a világon belüli okok egyikévé teszi, vagyis bálványt alkot belőle. Márpedig, ha Istent meg akarjuk hagyni Istennek, akkor ezt nem tehetjük meg. További súlyos szempont, hogy a világba „kényszerített” „isten” mint mirákulum, a csodájával kikényszerítené a hitet, és ezzel megszüntetné a szabad döntést.

Mindez vajon jelenthet-e nehézséget a keresztény hitben? Ellenkezőleg. Csak egyszerűen helyes irányba kell állítani saját magunkat a csodafogalommal kapcsolatban is, és ebben nincs semmi új, mert ez maga a kinyilatkoztatás, amely a teremtéssel kezdődött és Jézusban beteljesedett: vagyis nem azért hisszük, hogy van Isten, mert vannak csodák, hanem azért vannak csodák, mert van Isten. De ez még nem elég, ugyanis minden vallás ezt állítja.

Nekünk nem az a kérdésünk és a válaszunk, hogy van-e Isten, hanem, hogy ki Ő? Milyen? És a válasz, pedig, maga a hitünk: Krisztus. A csodákat is csak általa lehet, vele és benne érdemes szemlélnünk, és ebben a Szentírás siet segítségünkre.

A bibliai ember szemléletében a valóság nem természet, amelyben determinisztikus törvények uralkodnak, hanem Isten teremtése, tehát, ebben az értelemben minden csodálatos. Ugyanakkor Isten Teremtő, tehát a világtól független, és nem keveredik össze a világgal. A Szentírásban a csoda nem a természettudománnyal szemben álló jelenség, hanem vallási kérdés. Például, e két megfogalmazás a bibliai ember gondolkodásában: „az alacsony légnyomás szelet támaszt”, ill. „Isten feltámasztotta a szelet” – nem állna ellentétben. Ma ezt úgy mondhatjuk: az első állítás a megállapítható okok körében van, a második pedig transzcendens eredetre és vallási jelentésre mutat, amelyeket nem szabad kijátszani egymás ellen.

Az evangéliumi csodákról hírt adó elbeszélésekből kítűnik, hogy a hagyományozás folyamatában gyarapodás, fokozás történt. (pl. Jairus lánya Márknál haldoklik, Máténál már halott… stb.) Ez pontosan arra mutat rá, hogy Jézus isteni személyének valóságossága, nem az evangéliumból következik, amely azt ábrázolja, hanem, abban megjelenik, megfogalmazódik

Jézus istenségének ténye, ami a feltámadásból és az azt követő eseményekből világosan kibontakozott. A szent írók, szerkesztők ezt képszerűen ábrázolták, az evangélium pedig, megkapta a kinyilatkoztatás szavakkal történő kifejezésének ragyogását és bizonyosságát.

Az evangéliumok hagyománytörténeti módszerrel történő kutatása során rátalálhatunk Jézus gyógyításainak történelmileg biztos alapjára. (Például: Jézus ellenfelei sem vitatták az ördögűzéseit, csak megpróbálták másképp értelmezni azokat.)

Jézus csodálatos gyógyításainak teológiai jelentése csak működésének egészével, és értelmező szavainak összefüggésében tárul fel. Ezekkel a tetteivel azt jelzi, hogy : „Isten Országa már közöttetek van". Ezért az Ő tettei többek, mint az eljövendő Ország puszta előjelei, mert – ha mustármagszerűen is, és a teremtmény szenvedését, a teremtés „vajúdását" nem megszüntetve ugyan – már maguk is részei ennek a dinamikusan megvalósuló valóságnak.

Jézus csodái az új teremtés előjelei, a benne megnyílt jövő hajnalpírja, amely biztosítéka annak a reménynek, amely a múlandóságból való szabadulásra irányul. A csodák az embernek ezt az ősi vágyát szólítják meg, erre a kérdésre válaszolnak, méghozzá, személyre szólóan. Ezért nincs szükség, pontosabban nem is lehet ténymegállapító, adatrögzítő módszerek, technikák alkalmazásával „regisztrálni" a csodákat, és az egyes embereket meggyőzni a csodák tényéről, jelentéséről és jelentőségéről. Ha azonban, az ember elveti a fenti módon értelmezett csoda valóságát, akkor Jézus Krisztus személyét és saját legalapvetőbb, legősibb vágyát tagadja meg, magát a reményt, amelyről pedig állítja, hogy anélkül nem lehet élni. BL

A katolikus házasság eszménye

Kezdetben Isten teremtette az embert, férfinak és nőnek. Egymásra utalta őket, elsősorban, hogy magukhoz illő társak legyenek, másodsorban, hogy szaporodjanak, és töltsék be föld színét. Ugyanakkor nekik adta a teremetett világot, hogy műveljék, őrizzék és hajtsák uralmuk alá. Trmészetesen mindezt Isten iránti felelősséggel.

A Szentírás tanúsága szerint, Isten az embert szeretetébe, barátságába fogadta. Ezt nevezzük az ősszentség állapotának, de tudjuk, hogy az ember fellázadt Isten uralma ellen, a maga ura akart lenni, és ezzel bűnt követett el, aminek következtében kizárta magát az eredeti béke állapotából. Ennek következményeként a szenvedés és halál lett az osztályrésze. „Ugyanakkor" azonban – nem történelmileg, hanem „Isten örökkévalóságában –. egyszülött Fia által kiengesztelődött a világgal, benne helyreállította az eredeti egységet, barátságába fogadta a Jézus Krisztusban megtérteket, és kegyelmével árasztja el azokat, akik életállapotuknak megfelelő hivatásukat hűségesen akarják gyakorolni. Így a keresztény házasságnak Isten szeretetébe helyezett módjának szentségi méltósága van. Az erre való felkészülést ezért a Katolikus Egyház minden erejével támogatja, melynek formái: a felkészítés a szentségi kegyelem befogadására, a szentség kiszolgáltatásában való közreműködés és a megtartó közösségek pártolása. A természetes felkészülés célja, hogy olyan hit és erkölcsi alap alakuljon ki, ami a házasság természetéhez igazodik. Meggyőződésem szerint, ehhez alapos és elmélyült önismeretre kell szert tenni, ami ahhoz is szükséges, hogy a jövendőbeli társ emberi, testi, lelki, szellemi értékei megismerhetővé váljanak.

Fel kell fedezni, hogy Isten milyen alapigényekkel, vágyakkal ruházta fel az embert ahhoz, hogy boldog lehessen. Ezek a vágyak, melyek az ember szívében kielégülésre várnak:

1. Az értékesség és elfogadottság tudata
2. A szeretet megtapasztalásának és adásának vágya
3. Mások boldogulásának segítése, a jó szabadon való gyakorlása a tettekben
4. A biztonság és az emberi közösségbe való tartozás igénye

Az ember sajátos vonása, hogy akkor boldog, ha minden alapigénye teljesül. Amikor ez teljesületlen marad, akkor boldogtalanná lesz. A keresztény ember a házasságot Istentől kapott hivatásnak tartja, férji, ill. asszonyi, és gyermekek születése esetén pedig szülői hivatásnak.

A annak a szeretetnek a képét hordozza, ahogyan Isten szereti Krisztusban az embert. Ennek demonstrálása az egész Egyház feladata: úgy szeressék egymást, ahogyan Isten szeret bennünket.

Isten a szentség által, ehhez megadja támaszát, és kegyelmi erejét. Ahogyan Krisztus mindörökre szereti egyházát, és nem hagyja el, azonképpen kell a házastársaknak is szeretniük egymást, mindhalálig való hűségben. (vö. Ef 5,21-33)

György atya

A teológia mint terápia

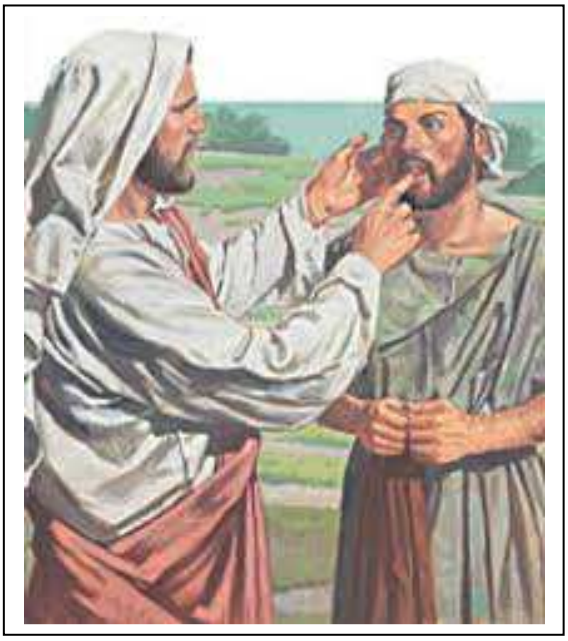

Az egyház hitét és gyakorlatát tükröző teológiában jelentős tényező a gyógyítási csodák teológiai szemlélete. Ennek alakulásában, mint sok más kérdésben, a tudományok előretörése, az a kritikus, polemikus kihívás is szerepet játszott, amelynek nyomása alatt, az ellenfelek támadásaival szemben folytatott küzdelemben, a kortárs teológia Jézus isteni természetének bizonyítására, a gyógyítási csodákat érvként vetette be. Azonban, miközben Jézus isteni természetének bizonyítása a csodákra előtérbe került – és amely az Ő akaratából személyek és csoportok esetében is de soha nem kényszerítő erővel megtörtént – eközben, paradox módon Jézus mint a gyógyító képe, mint mindennapi gyógyító valóság, háttérbe szorult. Ugyanis a meggyógyított emberekre csak mint az istenség bizonyításának eszközeire lehetett tekinteni. Ugyancsak egy paradox fordulattal Jézus gyógyításainak mai, egyházában történő folytatódása a hívők tudatában érdekes (és sajnálatos) módon egy mágikus dimenziót is kapott. Mindezek pedig akadályozhatják a Krisztusban ténylegesen lehetségessé váló gyógyító folyamat kialakulását. Megfontolandó szempontok lehetnek ezek a gyakorlati pasztoráció tervezésében.

A teológia gyógyító erejének a terápia oldaláról történő igénybevételében nem keveredhet össze Jézus kettős természetének gyógyító hatalma, és a lelkigondozó, segítő szerepe. *(A lelkivezetéstől most eltekintünk, azzal a megjegyzéssel, hogy a gyakorlatban a lelkivezetés és lelki segítés gyakran, sőt újabban többnyire összekapcsolódik és ennek figyelmen kívül hagyása a lelkivezetés kudarcához vezethet.)* Már csak azért sem, mert ez nem felel meg Isten emberré válása logikájának. A hívő terapeutának arra kell figyelnie, amit és ahogy Jézus az emberi természetet nem megkerülve tett az emberekkel, annak tudatában, hogy Jézus személye maga nem választható el istenségétől, Isten emberek iránti gyógyító kapcsolatszándékától. Ezért különösen nagy jelentőséggel bír, hogy előtérbe állítsuk az evangélium üdvösségről szóló ígéretét, miközben a Szentírás szövegeinek értelmezésénél a történeti, az irodalomkritikai és formatörténeti szempontokat is figyelembe vesszük. Az – egyoldalú – történeti kritika azonban sorompókat állíthat abban a tekintetben, hogy a gyógyítás folyamatát Jézusnak az evangéliumban leírt cselekedetei alapján szemléljük. Egyszerűen arról van szó, hogy a történeti kritika sok esetben megkérdőjelezi az evangéliumban leírt események történetiségének hitelességét. Azonban, érdekes módon, éppen akkor, amikor nem vitatjuk a kritika illetékességét, hanem figyelembe vesszük, annak érdekében, hogy érzékennyé váljunk az azokban rejlő terápiás vonatkozásokra, ezzel egyidejűleg elmélyül a teológiai dimenzió, amely pedig visszahat a terápiás folyamatra. Ugyanis a lelkigondozó elsődleges „eszköze”, fegyvere” a lelkigondozásban saját személye, aki viszont lényegénél fogva Krisztus-kapcsolat.

A konkrét gyógyítási leírások történetiségének vitatása egyáltalán nem kérdőjelezi meg azt, hogy Jézus gyógyításainak mi volt a lényege, módja és hatása. A Szentírás isteni sugalmazottsága ugyanis nem függ a történeti kritika hitelesítő pecsétjétől. A tanúságtevők, az evangelisták, nem a kinyilatkoztatók, hanem a kinyilatkoztatásról tanúskodtak úgy, hogy kihallották a sokszólamú tanúságtételből a Logoszt, Istennek Jézus Krisztusban kimondott lényegi szavát. Ez pedig azt jelenti, hogy Istennek magáról szóló kinyilatkoztatása és a Róla szóló beszéd normája, az ember biológiai, pszichológiai, szociológiai valóságán keresztül (tehát feszültségekben és ellentmondásokban is) „testesült” meg a Szentírásban. Ezért annak tartalma nem relativizálható, és ami ellentétben áll a mondanivalójával, (amely történetekben, képekben is megjelenik), az nem lehet hiteles.

Jézus küldetésétől a kereszt elválaszthatatlan. Azonban, a kereszt teológiája nem azt célozza, hogy a gyógyító folyamat kiszoruljon a lelkigondozásból és a spiritualitásból. Jézus keresztjének a keresztény élet számára közvetlen egzisztenciális jelentése van, ezért a keresztény lét kereszthordozó lét, de visszaélés lenne ezt úgy értelmezni, hogy másokat felszólítunk arra, hogy alázatosan vegyék fel keresztjüket Isten kezéből, miközben magunk Jézus emmauszi példáját figyelmen kívül hagyva az „odamenés és velük tartás” ránk háruló keresztjét nem vállaljuk. Krisztus keresztjét csak akkor szabad bevonnunk a szenvedés értelmezésébe, ha mindent megtettünk annak érdekében, hogy az emberi szenvedést megszüntessük ill. korlátozzuk. Csak ha ezen már

túl vagyunk, akkor képes megvigasztalni a kereszt a „halál sötét völgyében” járó szenvedőt.

Mi tehát a gyógyítás hatékony útja? Először is annak belátása, hogy ez a kérdés rossz. Ami a lelki segítést illeti tehát, ezt a kérdést rögtön át kell fogalmazni: mi a gyógyulás és nem a gyógyítás lehetséges útja? Mert a gyógyító végső összefüggésben Isten. *(Akkor miért a szenvedés, miért „engedi” Isten? ld. Pesti Főtemplom 5. szám: Isten és az ember szenvedése)* A segítő akkor tud segíteni, ha tisztában van azzal, hogy ő is gyógyulásra szorul.

A segítő képtelen lesz viselni azt a terhet, amely ebből a folyamatból származik, ha ismeretek és képesség hiányában nem látja meg, hogy partnerének a felszín alatt (pl. az idegesítő viselkedése) milyen „betegsége” van. Ennek következményei pedig a segítő részéről tanúsított távolságtartás, általánosítás, bagatellizálás, bírálás, a fölösleges „jó tanácsok”, az ironizálás és végül a legrosszabb: a mások feletti hatalom gyakorlásának vágya és élvezete.

A lelkivezetésben az istenkapcsolat, az abban való előrejutás a „tét”. A lelki segítés és lelkivezetés átfedése miatt a lelkivezetőnek, vagy a lelki segítőnek (aki adott esetben hirtelen lelki segítőből a beszélgetés során válik lelkivezetővé) ezért különösen, végtelenül nagy szerepe,
lehetősége és felelőssége van abban, hogy saját személyiségét és szakmai ismereteit jól használja fel a segítő kapcsolatban. Azért végtelenül nagy, mert ott csak és teljesen ő (aki el is ronthatja azt) és csak és teljesen Isten az, akik „együtt” működnek.

BL

Megkezdődött a Püspökkari Szinódus Vatikánban

A család és Európa jövője témát vitatják meg.

Erdő Péter a Szinódus főrelátora elmondta, hogy egy összképet akarnak megrajzolni, hiszen fontos, hogy a családnak akár demográfiai, akár társadalmi jelentőségét a mai európai valóságban felmérjék. Nagyon nagy változásoknak vagyunk tanúi – hangsúlyozta a bíboros. Utalt arra, hogy sok országban a polgári házasságok száma is jelentősen csökken, rengeteg a vegyes házasság, és a bevándorlások is egészen új helyzeteket hoznak létre a családok életében.

Október 5-én, vasárnap megkezdődik a család témájával foglalkozó püspöki szinódus. Erdő Péter bíboros beszélt arról is, hogy milyen várakozásokkal tekint a tanácskozás elé, amelyen főrelátori megbizatást lát el. A rendkívüli szinódus elsősorban az evangelizáció, a pasztoráció szempontjából vizsgálja a család témakörét – hangsúlyozta a bíboros. Az októberi tanácskozás végén születendő anyagot a Szentatya elé tárják majd. Minden bizonnyal a 2015-ös – szintén a családdal foglalkozó – rendes püspöki szinódus munkaokmányának lesz ez az alapja. A pápa várhatóan csak a jövő évi szinódus után ad ki e témakörben ünnepélyesebb dokumentumot vagy apostoli buzdítást – mondta Erdő Péter.

(Magyar Kurir)

A PLÉBÁNIA PROGRAMAJAI
2014. október-november

október 20.	18 ó	Kubik Anna felolvasóestje a Fasori Evangélikus Gimnázium dísztermében
november.1		Mindenszentek. Vasárnapi miserend
november.2.		Halottak napja (vasárnap) W.A.Mozart: Requiem a 18 órai szentmise keretében
november 11-14		Ökumenikus lelkésztalálkozó
november 14-16		Nagycsaládosok lelkigyakorlata Leányfalun
november 15-16		Szent Erzsébet búcsú Kassán KÉSZ küldöttség részvételével
november 20.		KÉSZ Belvárosi csoport éves taggyűlése

A hittanórák rendje:

Hétfő	12.30	Váci utcai Általános Iskola
	17 ó	Alsó tagozatosok plébániai hittanórája
	18 ó	Felnőtt katekézis
Kedd	14.30	Eötvös Gimnázium 7-8. osztály
	18 ó	Plébánia: egyetemisták
		Váci utcai Általános Iskola 3.osztály
Szerda	8 ó	Apáczai Csere János Gimnázium
	12.30	Váci utcai Általános Iskola 5. osztály
	16 ó	Plébánia: gimnazisták
Csütörtök	8ó	Apáczai Csere János Gimnázium
		Váci utcai Általános Iskola 2. és 4. osztály
Péntek		Váci utcai Általános Iskola 1. osztály

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

I. évf. 9. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Herpy György
Kovács E. Gellért
Csorba Gábor

Lektorálta:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.

Tel/fax: 318 3108

E-mail: prorsus@t-online.hu

Megjelenik:
12 oldalon